

FORSTØTNINGSMUR

Søknaden sendes til:

Hvilke forstøtningsmurer er søknadspliktige og hvilke er unntatt fra søknadsplikt?

Når du skal sette opp forstøtningsmur er det tre ulike kategorier som er aktuelle. Avhengig av forstøtningsmurens plassering, dens utforming, maksimale høyde over terreng og avstand til eiendomsgrense, kan det være at du;

1. Kan bygge uten å søke (altså ikke søknadspliktig).
2. Må søke, men kan som tiltakshaver (tiltakshaver = byggherre / du som skal bygge) selv være ansvarlig for søknaden og byggearbeidene.
3. Må søke og søknaden må innsendes av foretak som påtar seg ansvar som ansvarlig søker, eventuelt av tiltakshaver med ansvarsrett som selvbygger etter byggesaksforskriften (SAK10) § 6-8. Prosjektering og utførelse må utføres av foretak som påtar seg ansvar som henholdsvis ansvarlig prosjekterende og ansvarlig utførende, eventuelt selvbygger med ansvarsrett for dette. Eventuell kontroll må utføres av foretak som påtar seg ansvar for kontroll. Alle foretak som påtar seg ansvar må tilfredsstille krav til kvalitetssikring jf SAK10 kapittel 10 og krav til utdanning og praksis jf SAK10 kapittel 11.

Her er tre tabeller med mer informasjon om de ulike kategoriene:

1. Ikke søknadspliktig etter <u>plan- og bygningsloven (pbl) § 20-5</u> og <u>SAK10 § 4-1</u>:	
Hvilke forstøtningsmurer gjelder dette for?	Hvem er ansvarlig for hva?
Mur mot vei, med høyde inntil 0,5 m.	Denne kan du i de fleste kommuner sette opp uten å søke. Forhør deg med kommunen før du begynner. Du bør samarbeide med naboene dine om utførelsen, slik at flere murer langs samme vei tilpasses hverandre.
Mur med • høyde inntil 1,0 m og avstand til nabogrense minst 1,0 m • eller høyde inntil 1,5 m og avstand til nabogrense minst 4,0 m. Muren må ikke hindre sikten i frisisiktoner mot veg. Muren skal ikke på noe punkt bygges høyere enn maks tillatt høyde over terreng. Murens lengde er i denne sammenheng uten betydning.	Disse murene kan du sette opp uten å søke, hvis ikke annet er bestemt i arealplan, som for eksempel kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan. Du er selv ansvarlig for at tiltaket (tiltaket = det du skal bygge) følger bestemmelsene i <u>plan- og bygningsloven</u> med tilhørende forskrifter, arealplaner, og andre tillatelser. Tiltaket må heller ikke komme i strid med annet regelverk, som for eksempel <u>veglovens</u> avstands- og avkjøringsbestemmelser eller byggeforbudssone etter <u>jernbaneloven</u> . Muren må ikke føre til fare eller urimelig ulempe for omgivelsene. Pass på at kravene til konstruksjonssikkerhet ivaretas. Før du begynner å bygge anbefaler vi at du informerer naboene dine. Dersom du skal bygge i nærheten av ledninger i grunnen anbefaler vi at du kontakter kommunen for å forhøre deg om eventuelle avstandsbestemmelser. Når du er ferdig med å bygge må du informere kommunen om hva du har bygget og hvor det er plassert på eiendommen. Dette for at kommunen skal kunne oppdatere kartdata.

FORSTØTNINGSMUR**ByggSøk**

Dersom du skal sette opp forstøtningsmur som er søknadspliktig, anbefaler vi at du sender elektronisk søknad gjennom ByggSøk-bygning (www.byggsok.no). Systemet er gratis og nettbasert, og du får veiledning om utfyllingen underveis. Ved å bruke ByggSøk får du samtidig en bedre kvalitetskontroll av søknaden. Mange kommuner har redusert gebyr for søknader innsendt via ByggSøk.

2. Søknadspliktig forstøtningsmur som du som tiltakshaver kan være ansvarlig for selv etter plan- og bygningsloven § 20-4 og SAK10 § 3-1:

Hvilke forstøtningsmurer gjelder dette for?	Hvem er ansvarlig for hva?
Andre forstøtningsmurer enn de som er nevnt i tabell 1, og som etter kommunens skjønn kommer inn under bestemmelsen i pbl §20-4 d) «andre mindre tiltak som etter kommunens skjønn kan forestås av tiltakshaver». Hvilke forstøtningsmurer du kan søke om selv som <u>tiltakshaver</u> må du altså avklare med kommunen. Noen kommuner har retningslinjer for dette. Noen kommuner praktiserer for eksempel at du selv kan søke om forstøtningsmur med høyde inntil 1,5 m. En av forutsetningene er da at muren ikke står på spesielt vanskelig grunn og ikke skal motstå stort jordtrykk (kilde: SINTEF Byggforsk).	Dersom kommunen anser muren du skal sette opp for å komme inn under denne bestemmelsen, kan du som <u>tiltakshaver</u> sende inn søknaden selv. Du er da ansvarlig for at tiltaket følger bestemmelsene i <u>plan- og bygningsloven</u> med tilhørende forskrifter, arealplaner som for eksempel kommuneplanens arealdel og reguleringsplan, og andre tillatelser. Kommunen kan føre <u>tilsyn</u> og be om at du blant annet dokumenterer hvordan kravene i <u>byggteknisk forskrift (TEK17)</u> er ivarettatt.

Søknaden skal innsendes i ett eksemplar. I følge SAK10 § 5-4 skal den inneholde:

Søknadsblankett	nr. 5153*
Kvittering for nabovarsel og Opplysninger gitt i nabovarsel. Naboe og gjenboere skal varsles.	nr. 5155 og 5156
Dersom det søkes om dispensasjon, skal det varsles særskilt om dette. Søknaden skal ikke sendes inn før frist for nabomerknader er utløpt. Du finner mer informasjon i informasjonsarket «Nabovarsel – innhold og varslingsmåter».	
Eventuelle merknader fra naboer , med redegjørelse for hvordan disse evt. tatt hensyn til.	
Situasjonsplan. Kartet må være av ny dato, og bestilles hos kommunen. Murens plassering markeres med farge på kartet, og avstander målsettes. Du finner mer informasjon i informasjonsarket «Situasjonsplan – hva kreves?»	
Tegninger i målestokk, f.eks. 1:100, eller skisse. Tegninger må vise høyde og utførelse. Du finner mer informasjon i informasjonsarket «Tegninger – hva kreves?»	
Eventuelt søknad om dispensasjon*. Er søknaden avhengig av dispensasjon fra plangrunnlaget eller andre bestemmelser, kreves det begrunnet søknad etter <u>plan- og bygningslovens § 19-1</u> . Du finner mer informasjon i informasjonsarket «Dispensasjon».	

* Ikke aktuelt som eget vedlegg ved bruk av ByggSøk-bygning

De 4-sifrede numrene til høyre i tabellen viser til blankettnummeret for byggesaksblanketten som du finner på Direktoratet for Byggkvalitet sine sider.

FORSTØTNINGSMUR**3. Søknadspliktig forstøtningsmur med krav om ansvarlige foretak etter plan- og bygningsloven § 20-3:**

Hvilke forstøtningsmurer gjelder dette for?	Hvem er ansvarlig for hva?
Andre forstøtningsmurer enn de som er nevnt i tabell 1 og 2.	Søknaden innsendes av foretak som påtar seg ansvar som <u>ansvarlig søker</u> , eventuelt av tiltakshaver med ansvarsrett som <u>selvbygger</u> . For at du skal kunne bli godkjent som selvbygger forutsetter det at du har nødvendig kompetanse selv, eller at du knytter til deg noen med slik kunnskap.
Søknaden skal innsendes i ett eksemplar. I følge SAK10 § 5-4 skal den inneholde:	
Søknadsblankett , inkludert erklæring om ansvarsrett for søker nr. 5174*, 5175* og ev. 5184* og 5187*	
Kvittering for nabovarsel og Opplysninger gitt i nabovarsel. Naboe og gjenboere skal varsles. nr. 5155 og 5156 Dersom det søkes om dispensasjon skal det varsles særskilt om dette. Søknaden kan ikke sendes til kommunen før frist for nabomerknader er utløpt. Du finner mer informasjon i informasjonsarket «Nabovarsel – innhold og varslingsmåter».	
Eventuelle merknader fra naboe med redegjørelse for hvordan disse eventuelt er tatt hensyn til.	
Situasjonsplan. Kartet må være av ny dato, og bestilles hos kommunen. Murens plassering markeres tydelig, f.eks. med farge på kartet, og avstander målsettes. Du finner mer informasjon i informasjonsarket «Situasjonsplan – hva kreves?»	
Tegninger i målestokk, f.eks. 1:100, eller skisse. Tegninger må vise murens høyde og utførelse. Du finner mer informasjon i informasjonsarket «Tegninger – hva kreves?»	
Gjennomføringsplan med oversikt over ansvarsområder inndelt i godkjeningsområder nr. 5185* og etter tiltaksklasser, kontrollområder, ansvarlige foretak og gjennomføring av oppgavene.	
Erklæring om ansvarsrett for prosjekterende, utførende og eventuelt kontrollerende nr. 5181* og ev. 5184* og 5187*	
Eventuelle uttalelser og avgjørelser fra andre myndigheter som nevnt i SAK10 § 6-2 (vegmyndighet etc.)	
Eventuelt søknad om dispensasjon*. Er søknaden avhengig av dispensasjon fra plangrunnlaget eller andre bestemmelser, kreves det begrunnet søknad etter plan- og bygningslovens § 19-1 og byggeteknisk forskrift (TEK 17) § 6-4. Du finner mer informasjon i informasjonsarket «Dispensasjon».	

* Ikke aktuelt som eget vedlegg ved bruk av ByggSøk-bygning

De 4-sifrede numrene til høyre i tabellen viser til blankettnummeret for byggesaksblanketten som du finner på Direktoratet for Byggkvalitet sine sider.

Noen råd og forutsetninger når du skal sette opp forstøtningsmur:

Du må passe på at forstøtningsmuren

- Plasseres i den avstanden fra eiendomsgrensen som er tillatt.
- Ikke hindrer frisisiktsoner mot vei.
- Ikke på noe punkt bygges høyere enn maks tillatt høyde over terreng.
- Tilpasses terrenget og eventuelle andre murer i nærheten.
- Utformes på en estetisk god og tiltalende måte både i seg selv og i forhold til omgivelsene.
- Plasseres helt nøyaktig mot vei/gateside. Om du ikke er helt sikker på eiendomsgrensen din mot veien/gaten bør du bestille påvisning av grenselinjen hos kommunen.
- Sikres mot at noen kan falle ned dersom muren er høyere enn 0,5 meter.
- Bygges slik at den ivaretar kravene til konstruksjonssikkerhet.

Dersom det er offentlig vann- og avløpsledninger i nærheten er det lurt å kontakte kommunen for å avklare hvor ledningene ligger slik at muren ikke blir til ulempe for vedlikehold av ledningene.

Når kan du begynne å bygge?

Om forstøtningsmuren du skal bygge ikke er søknadspliktig, kan du begynne å bygge med en gang du har avklart at vilkårene for unntak fra søknadsplikt er oppfylt.

Om forstøtningsmuren du skal bygge er søknadspliktig kan du begynne å bygge tre uker etter at søknaden er mottatt av kommunen hvis følgende vilkår er oppfylt etter plan- og bygningslovens § 21-7:

- Søknaden er komplett, det vil si at den inneholder all nødvendig informasjon

FORSTØTNINGSMUR

- Oppføring av bygget er i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av pbl (er i samsvar med arealplan eller dispensasjon er innhentet på forhånd).
- Det er ikke nødvendig med ytterligere tillatelse, samtykke eller uttalelse fra annen myndighet etter SAK10 §6-2.
- Det foreligger ikke nabomerknader.*)
- Kommunen har ikke gitt deg beskjed om forlenget saksbehandlingsfrist etter SAK10 §7-3.

*) Dette vilkåret gjelder ikke om forstøtningsmuren er slik at du etter kommunens skjønn kan søke selv uten å bruke ansvarlige foretak. Se tabell 2 og pbl § 21-7 tredje ledd.

Er disse vilkårene ikke oppfylt, må du vente med å bygge til du har fått skriftlig tillatelse fra kommunen. Kommunen har da frist på 12 uker til å gi deg svar. Se pbl § 21-7.

Når den søknadspliktige muren er ferdig bygget, skal du som tiltakshaver / ansvarlig søker be kommunen om ferdigattest.